

Kunnskapsdepartementet

Dato: 21.12.2022

Handelshøyskolen BIs hørings svar til Utsynsmeldingen

Norge og norsk økonomi står overfor store utfordringer, og tilgang til utdanning er helt sentralt når vi i Norge skal skape flere jobber, få flere til å stå lenger i jobb og sørge for at Norge er et attraktivt land for investeringer og kloke hoder. Det blir nå viktigere enn noen gang at ressursene som samfunnet bruker på kompetanse brukes effektivt og målrettet, og Handelshøyskolen BI takker for muligheten til å komme med innspill til den kommende utsynsmeldingen.

Om Handelshøyskolen BI

Handelshøyskolen BI (heretter BI) ble grunnlagt i 1943 og tilbyr utdanning i Oslo, Trondheim, Stavanger, Bergen og på nett. Vi er ledende i Norge på livslang læring og etterutdanning, og har om lag 20.000 studenter og 900 ansatte. BI er en selveiende stiftelse som har undervisning og forskning som sine eneste formål.

Innspill til høringsnotatet

BI anser det som positivt at regjeringen ser viktigheten av å bidra til at innbyggerne i hele landet har tilgang til utdanning av høy kvalitet. Vi støtter også formålet ved meldingen, som er å danne et bilde av de viktigste kompetansebehovene i arbeids- og samfunnslivet fremover. Samtidig vil vi minne om at framskrivninger er upresis vitenskap. Derfor bør man være forsiktig med å trekke for bombastiske konklusjoner om fremtidens behov. Likevel kan det være nyttig å spesifisere verdier og perspektiver som man styrer etter. BI ønsker å påpeke særlig tre punkter som vi mener fremtidens utdanning vil være tjent med å prioritere:

- Tilgang til videreutdanning
- Tilgang til digital undervisning
- Tilgang til internasjonale talenter

Nedenfor følger en utdypning av punktene.

Tilgang til videreutdanning: Viktigheten av livslang læring

I sitt hørings svar til utsynsmeldingen (30.06.2022) fremhever LO viktigheten av livslang læring. De skriver: «[Universitets- og høyskolesektoren] bør i større grad bygge opp om livslang læring. Det bør åpnes for at også personer uten UH-utdanning i utgangspunktet får tilgang». Dette er en oppfordring BI støtter fullt ut.

Videreutdanning er ikke et gode, men en nødvendighet for både arbeidstakere og arbeidsgivere. Det er ikke nok å lene seg på erfaring alene; arbeidstakere trenger også faglig påfyll i løpet av arbeidslivet. Skal Norge lykkes i en stadig mer kunnskapsintensiv internasjonal konkurranse må videreutdanningen styrkes.

Vi vil understreke viktigheten av å ikke stimulere kun tilbudssiden av livslang læring, da samfunnet kan risikere å utvikle undervisningstilbud som ikke er markedstilpasset. Det er et sterkt behov for å stimulere også etterspørselssiden av livslang læring, eksempelvis gjennom støtte av samarbeid mellom virksomheter og utdanningsinstitusjoner eller insentivordningen «Kompetansefunn».

Tilgang til digital undervisning:

Pandemien satt det norske utdanningssystemet på prøve. BI er stolte over hvordan norske utdanningsinstitusjoner gjennom en internasjonal unntakstilstand klarte å tilby utdanning av høy kvalitet. Digital undervisning ble en nøkkel til gjennomføringen av utdanningstilbudet gjennom en tid der man ikke kunne møtes fysisk. I ettertid har digital undervisning vist seg svært nyttig i mange tilfeller, og det gir blant annet mulighet for å tilby høykvalitetsutdanning til de bosatt i distriktene. Verdien av fysisk undervisning kan ikke legges skjul på. Samtidig må vi anerkjenne at digital undervisning tilgjengeliggjør utdanning.

Dagens studenter forventer fleksibilitet, og her spiller digital levering av undervisningen en nøkkelrolle. Bruk av digitale teknologier muliggjør en stor grad av fleksibilitet på hvordan de kan gjennomføre undervisningen. I tillegg kan bruk av digitale teknologier øke kvaliteten på fysisk campusundervisning, spesielt ved å øke mulighetsrommet og variasjonen av asynkron undervisning (altså, den type undervisning som foregår mellom de fysiske møtene med studentene). Til slutt er det også en forventning fra arbeidsgivere som ansetter våre kandidater at de mestrer digitale verktøy og kan jobbe i et arbeidsmiljø med tungt innslag av digitale teknologier. Det er helt essensielt at vi trener studentene våre for en slik fremtid.

Tilgangen til internasjonale talenter: Se til utlandet

Til slutt vil vi understreke at Norge konkurrerer i et internasjonalt marked, og at dette er et aspekt vi ikke må glemme i universitets- og høyskolesektoren. For at vi skal lykkes, må vi legge til rette for å rekruttere både flere gradsstudenter og faglige ansatte fra utlandet.

Det er en internasjonal konkurranse om å trekke til seg de beste studentene, og mange av de dyktigste norske talentene tar utdannelsen sin i utlandet. Vi opplever en lekkasje der de beste norske studentene reiser ut, samtidig som vi strever med å lokke til oss de beste fra utlandet til oss. For den norske utdanningssektoren og norsk næringsliv er det vesentlig at vi har et felles og gjensidig ansvar for forskning og utdanning til samfunnets beste. Da trenger Norge også å rekruttere flere undervisnings- og forskningskapasiteter med internasjonal bakgrunn slik at vi sikrer bredden av viktige perspektiver. Her henger Norge etter som nasjon, og vi trenger en nasjonal strategi for å trekke til oss talenter.

Oppsummering

Handelshøyskolen BI vil sterkt oppfordre til at Utsynsmeldingen i tilstrekkelig grad vektlegger livslang læring, digital undervisning og internasjonalisering i tråd med trendene internasjonalt. Handelshøyskolen BI stiller som et av landets sterkeste fagmiljø på områdene mer enn gjerne opp for å utdype våre synspunkter, og det er bare å ta kontakt med oss.

Med vennlig hilsen

Karen Spens
Rektor ved Handelshøyskolen BI